

**POROČILO Z MEDNARODNE
KONFERENCE – Maribor,
29.- 30. november 2016**

29.-30. novembra 2016 smo v Tkalki v Mariboru izvedli mednarodno konferenco: **SOCIALNO PODJETNIŠTVO V EVROPI: PODPORNO OKOLJE ZA INOVATIVNE OBLIKE LASTNIŠTVA V PODJETJIH**. Dvodnevna konferenca je bila izvedena v organizaciji skupine mednarodno aktivnih političnih fundacij, ki jo sestavljajo Evropski liberalni forum (Bruselj), Mednarodni izobraževalni center (Hrvaška), Inštitut Novum (Slovenija) v sodelovanju z razvojno zadruzo TKALKA in Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Polna dvorana v Tkalki. Udeleženci z vseh koncev Slovenije.

Dvodnevno mednarodno konferenco smo sklenili z naslednjimi ugotovitvami: odkar je bil pred 5 leti v Sloveniji sprejet *Zakon o socialnem podjetništvu* beležimo visoko rast števila socialnih podjetij in zadrug ter samoiniciativen razvoj podpornega okolja za združništvo in socialno podjetništvo. Po eni strani smo torej lahko ponosni na viden napredek »od-spodaj-navzgor« razvijajočega se sektorja socialne ekonomije, po drugi strani pa moramo ugotoviti, da je zdaj skrajni čas za to, da se sektor na terenu poveže in si postavi profesionalne standarde ter da na drugi strani država, ki deloma že podpira ta sektor, še izboljša ukrepe za razvoj zadrug, socialnih podjetij ter podjetij v lasti delavcev. Ugotovitve konference smo strnili okoli misli, da je sektor socialne ekonomije na terenu dosegel primerno fazo začetnega razvoja na temelju samoiniciativnosti in entuziazma in da je zdaj čas za prehod v profesionalizacijo sektorja in umestitve v razvojne politike na lokalni, regionalni in nacionalni ravni.

PRVI DAN KONFERENCE - 29. NOVEMBER 2016

Prvi dan konference je bil namenjen omiznim razpravam. Na prvem omizju so govorniki zaslužni profesor in nekdanji minister dr. Jože Mencinger, strokovnjak za delavske odkupe iz ZDA dr. David Ellerman, državni sekretar Tadej Slapnik in podjetnik Matej Feguš, spregovorili o vprašanju delavskega lastništva in o zgodovini ter sodobnosti privatizacijskih procesov v Sloveniji. Pogled v dogajanje v času prve privatizacije nas je opozoril na možnost, da se danes v t.i. »drugi privatizaciji«, ki se dogaja v sklopu DUTB in SDH, ponovijo napake iz zgodovine, ko se vseh vidikov delavskega solastništva ni primerno premislilo in vključilo v procese privatizacije. Zato uvajanje delavskega lastništva v Sloveniji skozi model certifikatov v 90-tih letih ni bilo uspešno, prav nasprotno, takratna privatizacija je imela na dolgi rok negativne učinke na razvoj gospodarstva. Prvo omizje je moderiral Sebastjan Pikel z Inštituta Novum.

Sebastjan Pikel, Tadej Slapnik, Matej Feguš, Jože Mencinger, David Ellerman

Na drugem omizju so sodelovali Elisa Terrasi iz evropske konfederacije zadrug CECOP – CICOPA Europe, John Atherton iz Co-operatives UK, strokovnjak za zadržno pravo dr. Franci Avsec iz Zadružne zveze Slovenije in dr. Karolina Babič iz Tkalke. Vsebina omizja je bila namenjena razmerjem med konceptom lastnine, so-upravljanja in odgovornosti članov v zadrugah, torej osvetlitvi tistih posebnosti zadrug kot podjetij, ki so povezane z dejstvom, da gre pri zadrugah za posebno obliko lastnine in lastništva, ki izhaja iz dejstva, da so zadruge članske organizacije in ne kapitalske družbe, da torej zadruge sestavljajo osebe in ne kapital. Omizje je moderirala Jadranka Vesel z Inštituta Rise.

Elisa Terrasi, Karolina Babič, David Ellerman, John Atherton

Na tretjem omizju so spregovorili Goran Jeras iz hrvaške zadruga za etično financiranje, Simona Grobelnik iz Slovenskega podjetniškega sklada, Anja Šerc iz Zavoda Viva, Matic Primc iz pobude za participatorni proračun ter Samo Chromy in David Geršak iz Zadruga KonopKo. Omizje je skozi razpravo prišlo do strinjanja z oceno stanja in potreb, da je trenutno podporno okolje za socialna podjetja in zadruga razpršeno ter da potrebujemo bolj povezano okolje, znanje in veščine ter stabilne finančne ukrepe za razvoj tega sektorja. Omizje je moderirala Dušanka Lužar Šajt iz Fundacije Prizma.

Kljub mnogim težavam na področju podpornega okolja za razvoj zadrug in socialnih podjetij smo na konferenci ponosni ugotovili, da smo uspešno mednarodno konferenco organizirali in v veliki večini izvedli z izvajalci zadrugami in socialnimi podjetji: od konferenčnih prostorov, tehnike, prevajanja in tolmačenja, pogostitve med odmori, kosilo, večerno druženje z vinom, oblikovanje promocijskih materialov in celotno organizacijo dogodka so/smo izvedle zadruga in socialna podjetja, ki pred petimi leti niso/nismo obstajala. Tako smo v živo demonstrirali, da gre za sektor, ki ima vidne konkretne učinke in torej sektor, ki ga morajo lokalne skupnosti in država vzeti kot enega od relevantnih deležnikov razvoja skupnosti in države.

Matej Obu (Zadruga BikeLab)

Dušanka Lužar Šajt, Samo Chromy, Goran Jeras, Anja Šerc

Video posnetek, fotografije in prezentacije govorcev bodo na razpolago na spletni strani konference:

<http://spk.tkalka.si/>

DRUGI DAN KONFERENCE – 30. NOVEMBER 2016

Drugi dan konference je bil namenjen strukturirani delavnici na temo »Potreba po nacionalni zvezi/zbornici/združenju zadrug, socialnih podjetij in podjetij v lasti delavcev«. Udeleženci delavnice so pripravili popis potreb na področju podpornega okolja za zadruge in socialna podjetja, popisali že obstoječe aktivnosti in organizacije na področju podpornega okolja in se odločili, da nadaljujejo s prizadevanji za vzpostavitev nacionalnega centra za razvoj zadružništva in socialnega podjetništva ter neke oblike nacionalne mreže, ki bo povezala prizadevanja za razvoj sektorja na ravni celotne države. Zato se bodo ponovno srečali 18. januarja 2017 v Lendavi. Delavnico sta moderirali Karolina Babič in Elisa Terrasi.

»Pismo želja«: znanje, nacionalna mreža, finančni instrumenti, zakonodaja, digitalna platforma itd.

V prvem koraku delavnice smo identificirali potrebe socialnih podjetij in zadrug ter jih strukturirali v sklope in prilepili na »pismo želja« (slika zgoraj). Postavili smo si vprašanje, na koga nasloviti to pismo in se strinjali, da je pravi naslovnik: »Vse zadruge in socialna podjetja«. V "cca.« smo dali še politične odločevalce in podporne organizacije.

Sklopi potreb, ki smo jih identificirali, si po obsegu zbranih želja sledijo takole:

1. znanje in veščine (sredina slike)
2. nacionalna mreže (levo zgoraj)
3. finančni ukrepi (desno zgoraj)
4. zakonodaja (desno spodaj)
5. drugo: povezovanje z drugimi podjetji, promocija, digitalna platforma.

»Zemljevid« obstoječega podpornega okolja v Sloveniji

V drugem koraku delavnice smo z udeleženci pripravili zemljevid že obstoječega podpornega okolja za zadrage in socialna podjetja v Sloveniji. Zelo hitro smo ugotovili, da imamo v Sloveniji dva tipa oragnizacij podpornega okolja:

1. članske organizacije, ki povezujejo zadrage in socialna podjetja in jim nudijo podporo (npr. zveze, združenja, zadrage ipd.)
2. institucije znanja in razvoja, ki so ustanovljene kot zavodi (zasebni in javni), ustanove, podjetja itd., ki razvijajo znanje in ponujajo podporo zadrugam in socialnim podjetjem.

Nismo si domišljali, da smo popisali vse, naša želja je bila za začetek preleteti zemljevid Slovenije, da vsaj okvirno vidimo, kaj že imamo na področju podpornega okolja za združništvo in socialno podjetništvo. Če gremo od »obale proti glavi«, smo na zemljevid nalepili: *Rise, Rotunda, Cene Štupar, Poligon, ABC pospeševalnik, Zadržna zveza Slovenije, Mladinski ceh, Reinovator, Spirit, E-tri, Askkoop, Sklad 05, Ustvarjalnik, Knof, Punkt, PIP, Forum socialnega podjetništva, CAAP, Prizma, Tkalka, ZTR*. In skladno smo ugotovili, da bi več časa in več udeležencev naredilo ta zemljevid še mnogo bolj razvejan in mnogo bolj »gosto porasel«. Skupna ugotovitev je bila, da imamo relativno dobro razvito podporno okolje, ki pa ni povezano med sabo in ki nima usklajenih strokovnih standardov znanj na področju združništva, socialnega podjetništva in delavskega lastništva.

Na mlade zadrušnike sta svoje znanje prenašala tudi neutrudna Franci Avsec in Jadranka Vesel

Pregledali smo tudi pravne podlage za nacionalno mreženje: primerno obliko nacionalne mreže, ki bi lahko nastala na novo ali s preoblikovanjem katere od obstoječih organizacij v prihodnosti, je skupina prepoznala v eni izmed pravnih oblik organizacij, ki so »članskega tipa«, torej ena izmed oblik: združenje oz. društvo ali zveza društev, zadruga ali zveza zadrug, G.I.Z. – gospodarsko interesno združenje ali zbornica (če bi uspeli vzpostaviti reprezentativno zbornico kot organizacijo zasebnega prava).

TIPI ČLANSKIH ORGANIZACIJ IN TEMELJNE ZNAČILNOSTI								
	Ustanovni kapital	Odgovornost članov za obveznosti	Upravljanje	Organi upravljanja	Področje delovanja	Člani	Organ registracije	Posebnosti
ZBORNICA	Ni predpisan	Niso odgovorni	En član en glas, v temeljnem aktu se lahko določi tudi drugače	Skupščina Upravni odbor Predsednik Generalni tajnik Nadzorni odbor	Skupen gospodarski interes članov	Pravne osebe in s.p.	Sodišče in ministrstvo (če je reprezentativna zbornica)	Če je zbornica reprezentativna sodeluje pri oblikovanju gospodarskega sistema in ekonomske politike
DRUŠTVO	Ni predpisan	Niso odgovorni	En član en glas	Zbor članov Predsednik	Skupen družbeni interes članov	Pravne in fizične osebe	Upravna enota	Zakonsko predpisana enakopravnost članov.
ZADRUGA	Obvezni delež	z.b.o. – v višini obveznega deleža z.o.o. – višina določena v zadružnih pravilih	En član en glas, v temeljnem aktu se lahko določi tudi drugače	Občni zbor Upravni odbor Nadzorni odbor	Skupen gospodarski in družbeni interes članov	Pravne in fizične osebe	Sodišče	
GIZ	Ni predpisan	solidarna	En član en glas, v temeljnem aktu se lahko določi tudi drugače	Skupščina Upravni odbor Predsednik	Skupen gospodarski interes članov.	Pravne osebe in s.p.	Sodišče	Člani so odgovorni za obveznosti združenja z vsem svojim premoženjem.

Opomba: pri zbornicah trenutno zadruge ne morejo biti polnopravne članice. Zadružna zveza Slovenije je podala predlog za spremembo Zakona o gospodarskih zbornicah in Zakona o gospodarskih družbah, da bi odpravili to diskriminacijo zadrug.

Ker se je na »parkirišču idej« pojavilo nekaj zapisov o tem, da še vedno govorimo precej »ohlapno« o pojmih zadrug in socialnih podjetij, smo se odločili, da pričnemo z mini kampanjo, s katero bomo preko socialnih omrežij komunicirali osnovne pojme: kaj je socialno podjetje? Kaj je zadruga? Kaj je kapitalska družba? Kaj in kako je z dobičkom v socialnih podjetjih?

SKLEPI DELAVNICE:

- 1. NADALJEVANJE:** skupina se je odločila za nadaljevanje aktivnosti na področju vzpostavitve centra za razvoj zadrugništva in socialnega podjetništva ter nacionalne mreže/zbornice/zveze/združenja zadrug, socialnih podjetij in podjetij v lasti delavcev. Naslednje srečanje je 18.1.2017 v Lendavi.
- 2. NAVEZAVA NA POROČILO CECOP – CICOPA Europe:** skupina se strinja z navezavo nadaljnjih prizadevanj na poročilo [»Spodbujanje delavskih, socialnih in proizvodnih zadrug v Sloveniji«](#), ki ga je v letih 2015-2016 CECOP - CICOPA Europe pripravila po naročilu Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, kjer se kot eden ključnih korakov za razvoj zadrugništva in socialnega podjetništva v Sloveniji priporoča vzpostavitev razvojnega centra za zadrugništvo ter (po potrebi) nacionalna zveza oziroma konfederacija zadrug in socialnih podjetij.
- 3. PREVERBA SFSP:** članica skupine bo preverila dogajanje v forumu socialnega podjetništva ter jih obvestila o poteku in sklepih delavnice.
- 4. PISMA O NAMERI:** na naslovu tkalka@tkalka.si bomo zbirali PISMA O NAMERI z namenom, da se zadruga, socialna podjetja, podjetja v delavski lasti ter podporne organizacije izjavijo o svoji nameri, da v prihodnje sodelujejo pri vzpostavitvi centra za razvoj zadrugništva in socialnega podjetništva ter nacionalne mreže/zbornice/zveze/združenja zadrug, socialnih podjetij in podjetij v lasti delavcev.

PISMO O NAMERI – VZOREC

(logotip organizacije)

Polno ime organizacije in naslov _____,

s tem

PISMOM O NAMERI

izjavljamo, da smo kot

zadruga/socialno podjetje/podjetje v delavski lasti/podporna organizacija (izberite)

zainteresirani sodelovati pri nadaljnjih aktivnostih na področju vzpostavitve centra za razvoj

zadrugništva, socialnega podjetništva in delavskega lastništva ter nacionalne

mreže/zbornice/zveze/združenja zadrug, socialnih podjetij in podjetij v delavski lasti.

Vabila za srečanja in zapisnike srečanj v tej zvezi nam pošiljajte na elektronski naslov:

_____.

Ime in priimek zakonitega zastopnika organizacije _____.

Podpis, datum, kraj, žig.

(podpisano skenirano izjavo pošljite na: tkalka@tkalka.si)

- 5. POROČILO VSEM UDELEŽENCEM:** organizatorji delavnice bodo pripravili poročilo s konference s poudarkom na poročilu o aktivnostih in sklepih delavnice ter poročilo posredovali vsem udeležencem konference ter po seznamih zadrug, socialnih podjetij ter podpornih organizacij v svojih adresah.
- 6. POSREDOVANJE POROČILA ODLOČEVALCEM:** organizatorji delavnice bodo poročilo z apelom za aktivno podporo teh prizadevanj posredovali odgovornim na pristojnem ministrstvu ter pristojnemu državnemu sekretarju.

Utrinki z delavnice...

Ponovno se srečamo

18. januarja 2017 v Lendavi!

VABLJENI!

tkalka@tkalka.si
<https://www.facebook.com/tkalka.weaver/>